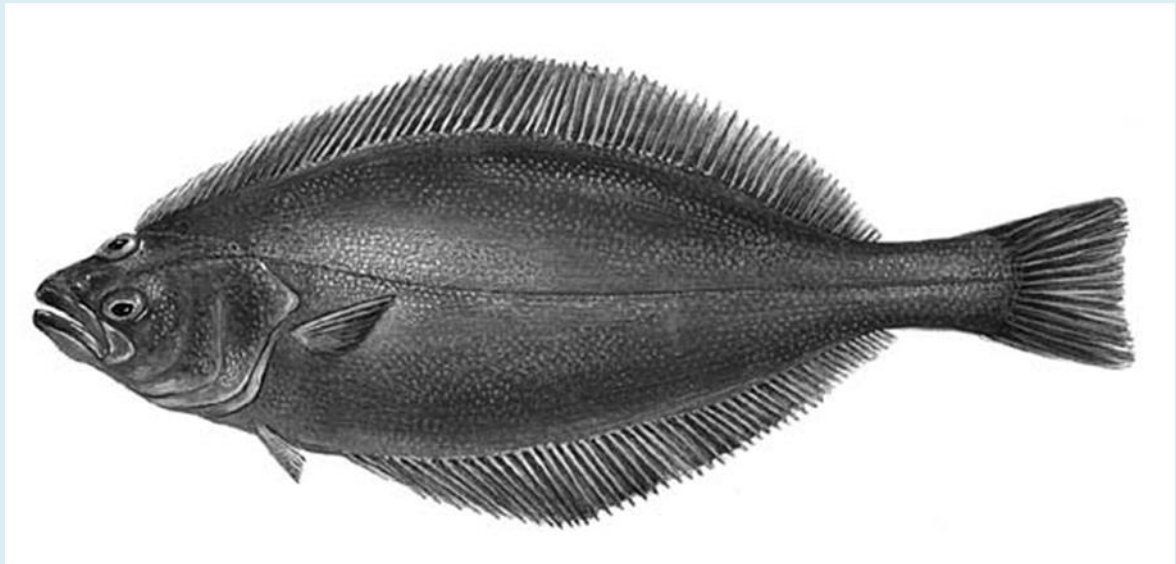

**KALAALLIT NUNAATA KITAANI AVATAASIORLUNI
QALERALINNIARNERMUT AQUTSINISSAMIK PILERSAARUT**

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Septembari 2017

Imaasa nalunaarsorsimaffia

Takussutissat naalisaanerillu.....	3
Taaguutitut nassuiaatit	4
1.0 Siunertaq inatsisitigullu tunngaviit.....	5
1.1 Aqutsinissamut akisussaaffik	5
2.0 Aqutsinissamut pilersaarutip tunngavii	6
3.0 Piffissaq atuuffissaa	7
4.0 Qaleralik (Reinhardtius hippoglossoides)	7
5.0 Aqutsineq aamma piniarnermut periusissiaq.....	7
5.1 TAC-imik aalajangersaaneq	8
5.2 Umassusilerisut siunnersuinerat annertuumik allannguuteqartillugu aaqiissuteqarnissamut aqutseriaatsit	9
6.0 Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera	10
6.1 Atortut nigartallu annertussusaat	10
6.2 Minnerpaaffissat imartallu aalisarfigeqqusaanngitsut	11
6.3 Pisisuukat.....	11
7.0 Nalunaaruteqartarneq nakkutilliinerlu	12
7.1 Nakkutilliineq uppersaasarnerlu	12
7.2 Nalunaarutiginnittarnerit	13

Takussutissat naalisaanerillu

APN	Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik
EEZ	Exclusive Economic Zone
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations
KANUAANA	Kalaallit Nunaanni Aalisarnermi Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik
GN	Pinngortitaleriffik
ICES	Imartat Ilisimatusarfigineqarnerannut Nunat Tamalaat Ataatsimiititaliaat
LOA	Length Overall
MSC	Marine Stewardship Council
NAFO	Atlantikup Avannaata Kitaani Aaliarneq Pillugu Suleqatigiiffik
NEAFC	Atlantikup Avannaata Kangiani Alisarneq Pillugu Kommissioni
TAC	Total Allowable Catch
VMS	Vessel Monitoring System

Takussutissiaq 1	<p>QALERALLIT PAASISSUTISSAT: PINNGORTITALERIFFIK: http://www.natur.gl/fisk-og-skaldyr/fisk/hellefisk/</p>
Takussutissiaq 2	<p>TAC-IT PISALLU PIFFISSAMI 1962-2017 INERIARTORSIMANERAT. PAASISSUTISSAT: NAFO SCIENTIFIC COUNCIL, 2016.</p>

Taaguutitut nassuiaatit

Immikkoortuni tullinguuttuni aqutsinissamut pilersaarummut uunga tunngatillugu taaguutit qitiusut nassuiarniarneqarlutillu saqqummersinniarneqarput. Ajornanngippat taaguutit nassuiarneqartut Inatsisartut inatsisaannik nr. 18, 31 oktober 1996, Aalisarnermut Inatsimmik aallaaveqartinniarneqarput. Immikkoortup uuma suliarineqarneratigut paatsuungassutaasinnaasut pinngitsoortinniarneqarput aqutsinissamillu pilersaarutip paasineqarnissaanut tunngavissiisoqarluni.

TAC

§ 4. Inatsimmi matumani "TAC" imartani Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkanut aalajangersimasunut ukiumut akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut katillutik amerlassusiattut paasineqassaaq.

Pisassiissutit

§4, Imm. 3. Inatsimmi matumani "pisassiissutit" TAC-p ilaatut aalisariutit ilaannut immikkoortunut imaluunniit nunat allamiut aalisarnerannut § 7-imi taaneqartumut pisassanngortitaasutut paasineqassapput.

Akuersissut

§ 4, Imm. 6. Inatsimmi matumani "akuersissut" aalisagaqatigiinnik aalajangersimasunik naalakkersuisut aalisariutaatileqatigiiffimmut nalunaarutigisinnaasaannik aalisarsinnaatitaanertut paasineqassaaq.

Misileraalluni aalisarneq

Misileraalluni aalisarneq pingasunik siunertaqartutut Naalakkersuisunit paasineqartarpoq:

- Ilisimasaqarfigineqanngitsunik aalisagaqatigiinnik ilisimatusarnikkut misissuineq,
- Imartat/sumiiffiit ilisimaneqanngitsut ilisimasaqarfilernissaat aamma
- Aalisariaatsit atortullu nutaat atorlugit aalisarnermik misissuineq

Misileraalluni aalisarnermut tunngasunik uani paasisaqarnerusinnaavutit:

http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2017/04/260417_forsoegsfiskeri

1.0 Siunertaq inatsisitigullu tunngaviit

Aqutsinissamut pilersaarut Ikersuaq Davisip Avannaatalu Imaani imartani avataasiorluni kalaallit qaleralinniarnernannut aqutsinissamik siunertap sinaakkuteqartinneqarnissaanik siunertaqarpoq. Tassani pineqarlutik Kalaallit Nunaata imartaani aningaasarsiornikkut immikkut oqartussaaffigisami (EEZ), NAFO-p susassaqaarfigisaanni OA aamma 1 (Avannaata imaani, Ikersuaq Davisip, Labradorillu imartaani) avataasiorluni aalisarfiit tamarmik. Aqutsinissamut pilersaarummi sumiiffiit sinerissap qanittuaniittut, matumani ilanngullugit kangerluit, sinerissap qanittuani qaleralinnik aalisarfiusut ilaangillat.

Aqutsinissamut pilersaarummi pingaarnertut siunertaavoq, isumalluutit ataatsimoortut piffissami sukulluunniit nungusaataanngitsumik aalisarneqarnissaat, aamma annerpaamik nungusaataanngitsumik iluanaaruteqarnissaq (MSY¹) pillugu tunngavisoq malillugu isumalluutit atorneqaleriartornissaanut sulissuteqarnissaq kiisalu tassunga naleqquttumik aalisagaqassutsimut sunniuteqarnissaa (Fmsy²).

Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisakkanut aalajangersimasunut TAC-mik ukiut tamaasa aalajangersaanissamut kalaallillu aalisarnerannut aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 18, 31. oktobari 1996-imeersumi § 5 aamma § 10 ilaatigut Inatsisartut inatsisaannit nr. 5, 21. maaji 2002-meersumi kingullerpaamillu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 17, 3. decembari 2009-meersumi allangortinneqartumi aaqqiissuteqarnissamut Naalakkersuisut pisinnaatitaapput. TAC-imi pisassiissutinik agguaassineq kalaallit inatsisaanni nunallu assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutini aalajangersakkat eqqarsaatigalugit Naalakkersuisunit suliarineqartarpoq.

1.1 Aqutsinissamut akisussaaffik

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsineq Naalakkersuisunit akisussaaffigineqarpoq. Inatsisartunut qinersisoqareeraangat ilaasortannortut akornanni Naalakkersuisut siulittaasussaaniq toqqaasoqartarpoq.

Pineqartoq Naalakkersuisut siulittaasunnortoq Naalakkersuisuni ilaasortassanik aalajangersimasunik amerlassusilinnik inassuteqartarpoq, tassungalu Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisunnortussatut piukkunneqartoq ilaatinneqartarluni. Naalakkersuisunnortussatut inassutigineqartut taasissutigineqartarput, taasisoqareeraangallu naalakkersuisoqarfimmi politikkikkut akisussaasusaaq Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi allaffissornikkut pisortarisassaaq iversinneqartarput.

Tamatuma kingorna Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisunnortoq Naalakkersuisuni ilaasortat akisussaaffii pillugit inatsisinut atuuttunut malinnissaminut pisussaalersarpoq.

Naalakkersuisoq aalisarnermut inatsimmi atuuttumi sinaakkusiussat malillugit aalajangernissamut siunnersuutissanik piareersaasiortarpoq. Siunnersuutit taamaa ttut Naalakkersuisut akuttunnigitsumik ataatsimiittarnerini aalajangiiffigineqartussannorlugit saqqummiunneqartarput.

Aalisarnermut Inatsit atuuttoq naapertorlugu suliassanut aalajangersarneqareersimasunut tunngatillugu Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq Aaliarnermut Siunnersuisoqatigiinnut tusarniaasarnissaminut pisussaaffeqarpoq. Tusarniaasarnissamik pisussaaffik aalisarnermut inatsimmi § 32-imi allassimavoq (Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq), tassanissaaq Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit katitigaanera aalajangersarneqarsimavoq.

¹ Maximum Sustainable Yield

² Fish Mortality Sustainable Yield

Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit suleriaasissaat pilersinneqarsimasoq naapertorlugu Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisumut nammineerlutik siunnersuuteqarlutillu oqaaseqaateqarsinnaatitaapput.

Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermi akissutaat Naalakkersuisut tusarniaanermut nittartagaatigut Namminersorlutik Oqartussat nittartagaat www.naalakkersuisut.gl aqutugalugu atuarneqarsinnaasarput.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisup inatsisartoqarnikkut nakkutigineqartarnera ataatsimiititaliamit inatsisit naapertorlugit pilersinneqarsimasumit isumagineqartarpoq, taannalu Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaani ilaasortanit amerlaqatigiinnit katiterneqarsimasuuvoq. Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu ataatsimiititaliap "... suliaasaqarfimmi iluani ingerlatsinermik malittarinninnissaminut pisussaavoq aammalu Naalakkersuisut inatsisitigut killissaritit iluanni ingerlatsinikkulluunniit ileqqorissaarnermut tunngatillugu killigitit iluanni ingerlatsinissaat nakkutigissallugu."

Aalisarnermut Inatsit atuuttoq nr. 18-itut 31. oktober 1996 akuersissutigineqarpoq. Inatsimmi siunertanut paragrafit 2012-imi amerlineqarput, imatullu oqaasertalerneqarsimallutik:

§ 2. Inatsisip siunertaraa aalisakkat naleqquttumik ilisimatuussutsikkullu illersorneqarsinnaasumik iluaqutiginnaasaa qulakkeerneqarsinnaat.

Imm. 2 Inatsisip matuma atortinnerani aalisagaqartuarnissaa kinguaassiortuarnissaallu pingaartinneqassapput, kiisalu aalisarnerup uumassuillit aaqqissugaanerannut sunniuteqarnera naammagartuutinneqarnissaa. Aammattaaq aaqqissuulluakkamik ukiullu qanoq ilinera apequtaatillugu uumasunik ilisimatuut nalinginnaasumik siunnersuinerat naapertorlugu pitsaanerpaamik iluaqutiginnaasaa kiisalu inuiaqatigiit allamut saassinnaanerannut pisariaqartitsineq pingaartinneqassapput.

Imm. 3. Inatsisip matuma atortinnerani inuussutissarsiutigalugu aalisarnerup eqqarsaatigalugu aalisarnerneqarsinnaasut aalisariutillu pisarisinnaasaa imminnut naleqquttuunissaat, kiisalu aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnermi, suliffissuarni suliareqqiisarfusuni inuussutissarsiutinilu allani inuussutissarsiummut attuumassuteqartuni aningaasarsiornikkut suliffissaqartitsiniarnikkullu isiginiagassat pingaartinneqassapputaaq.

2.0 Aqutsinissamut pilersaarutip tunngavii

Ikersuaq Davisip Avannaatalu Imaani qaleralinnik atuinerup nungusaataanninnissaa pillugu NAFO Scientific Councilimit siunnersuisoqarnissaa aqutsinissamut pilersaarummi naatsorsuutigineqarpoq. Siunnersuineq manna taamaallaat pisinnaavoq, ilaatigut umiarsuup ingerlarnanik nalunaarsuiffiit, VMS, pissuseqatigiit angissutsikkullu pisat katitigaanerannit kiisalu misissuinermit (survey-data) paasissutissat (imaappoq angissuseqatigiinnut assigiinngitsunut peqassutsip annertussusia pillugu aalisarnermut attuumassuteqanngitsumik paasissutissat) tunngavigalugit aalisarnermut uppersaait pigineqarpat. Manna Pinngortaleriffimmit (KNP) Kalaallilu Nunaanni Aalisarnermik Nakkutilliisoqarfimmit (KANUAANA) uppersarneqarpoq.

Uumasut amerlassusaanni uumasooqassutsimi nikerarnerup naleqqiullugu aalisarnerup annertussusianik aamma Ikersuaq Davisip Avannaatalu Imaani qaleralinnik iluaqutigarneq pillugu ilisimasanut naleqqiussilluni iluarsiussuteqarneq TAC tamakkerlugu NAFO Scientific Councilimit siunnersuinermik

tungaveqartinneqassappat 'Harvest Control Rule' (Aqutsisut iliuseqarneri nassuiaateqarluartut) eqqunneqassaaq.

3.0 Piffissaq atuuffissaa

Aqutsinissamut pilersaarut manna piffissamut 1. januaari 2018-imiit 31. decembari 2019-imut atuuppoq, matuma kingorna aqutsinissamut pilersaarummit misilittakkat kiisalu Pinnngortitaleriffimmit siunnersuutit aamma Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniaaneq tungavigalugu naliliisoqassaaq. Tamanna tungavigalugu kissaatigineqarpat imaluunniit tassunga pisariaqartitsineq nalilerneqarpat Naalackersuisut pilersaarut iluarsaatissavaat.

Aalisarnerup ilusaata, siunnersuisarnermi assingusuniluunniit periutsit annertuumik allangortinnerini, taakkulu piffissap ingerlareernerani ilisimasaqarfiulersillugit kukkunersiuinermik kinguneqarsinnaapput. Taamaasiortoqarneratigut aqutsinissamut pilersaarut aalisarnermut ingerlanneqartumut sanilliullugu qaqugukkulluunniit eqqortumik tutsuiginartumillu ingerlanneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Aqutsinissamut pilersaarutip allangortinneqarnera Naalackersuisunit akuerineqaqqaassaaq.

4.0 Qaleralik (Reinhardtius hippoglossoides)

Qaleralik aalisagaavoq manissoq, ilaqutariinnut Pleuronectidae-nut ("manissut talerpimmut sammisut") ilaasoq. Qaleralik itissutsini 200 meterimiit 2.000 meterimit itinerusumut qalasersuaq avannarleq kaajallallugu Kalaallit Nunaat, Island, Savalimmiut kiisalu Barentip imartaani Manerassuullu avannarpasissuani uumasuuvoq.

Kalaallit Nunaanni qaleralik immami itisuumi siaruarsimavoq, kangerluni sinerissap qanittuani avataanilu Ittoqqortoormiinit Nunap Isua kujaqqullugu aamma Kitaani Avangersuaq/Qaanaaq angullugu siammarsimavoq – ilimanarlunilu suli avannarpasinnerulluni. Qaleralik ilaatigut kalaallit nunaanni kangerlunni ilaatigullu avataani Ikersuaq Davisimi Avannaatalu Imaani kalaallit angallataannit aalisarneqartarpoq.

[skaldyr/tisk/helletisk/](#)

Qaleralik (arnavissat) 25-nik ukioqalersinnaapput. Angutivissalli 11 miss. ukioqalersinnaasarput. Arnavissat 20 kiilunngorsinnaapput (125 cm) angutivissalli mikinerupput (annerpaamik 80 cm).

5.0 Aqutsineq aamma piniarnermut periusissiaq

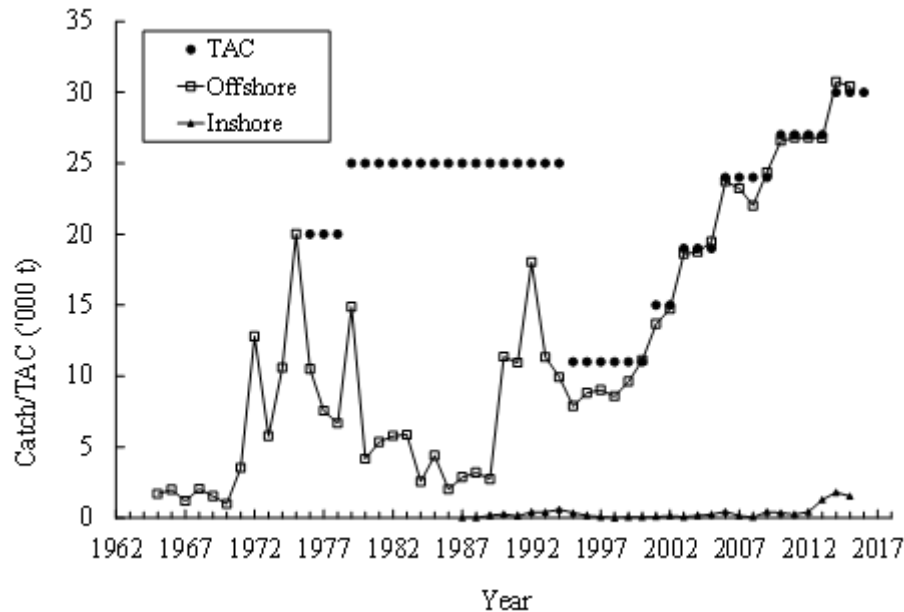
Ikersuaq Davis Avannaatalu Imaani qaleralinniarnaq TAC tungavigalugu aqunneqarpoq, taanna NAFO-p Ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiivisa (NAFO Scientific Council) siunnersuinerat kalaallillu aalisartut eqqarsaatigalugit, Pinnngortitaleriffiup innersuussinera Aalisarnermullu Siunnersuisoqatigiit innersuussinera, aallaavigalugit aalajangerneqartarpoq. Aalisarneqarsinnaasut amerlassusaannik aaqqiissuteqarnerup saniatigut teknikikkut iluarsartuussinernik taaneqartartunit aalisarneq kiisalu saniatigut pisanut malittarisassanit aaqqiiffigineqartarpoq, tamannalu Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik

Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-imeersumi aamma Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 30. marts 2017-imeersumi takuneqarsinnaavoq.

Aalisarneq nakkutigineqartussaavoq, tamanna Namminersorlutik oqartussat avataasiorluni aalisarnerup nakkutigineqarnissani, tassunga ilaalluni kisitsisinik paasissutissaniq tunniussisussaataaneq aamma umiarsuup ingerlarnaniq nalunaarsuiffeqassasoq, nalunaarutaanni nr. 18, 9. december 2010-meersumi nalunaarsoqqavoq. “Namminersorlutik oqartussat aalisakkanik tunisinernik nalunaartarneq pillugu nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersoq” naapertorlugu, tassani apeqqutaanani nunamut allamut tulaanneqarnersut

imaluunniit Kalaallit
Nunaannut taqqaannartumik
pisiatut tulaanneqarpata
avammut tunisinissaq
siunertaralugu, aalisakkat
kalaallinit pisaappata
imaluunniit allamiut
angallataannit imartatsinni
pisaappata tulaassat
tamavimmik
nalunaarsorneqassapput.
Kalaallit aalisarnerisa

TAKUSSUTISSIAQ 2: TAC-IT PISALLU PIFFISSAMI 1962-2017
INERIARTORNERAT.
PAASISSUTISSAT: NAFO SCIENTIFIC COUNCIL, 2016.

aaqqiissuteqarfigineqartarnerisa ilusilerneqartarnerat imaappoq, Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiit aqutugalugit malittarisassaarluni peqataasut akuutinneqartut sioqqutsisumik annertuumik oqaloqatigineqartarput. Aamma tamanna Ikersuaq Davisimi Avannaatalu Imaani qaleralinniarnermi atuuppoq. Pingaartumillu ukiumoortumik TAC-ip aalajangersaaffigineqarnerani tamanna atuuppoq. Tamatumunnga atatillugu pingaaruteqarpoq oqaatigissallugu, ukiuni kingullerni amerlasuuni siunnersuineq TAC-ilu, Naalakkersuisunit Canadallu naalakkersuisuinit aalajangersarneqartut qanimut ataqatigiittarmata.

5.1 TAC-imik aalajangersaaneq

TAC tamakkiisoq kiisalu tassanga Kalaallit Nunaata Canadallu akunnerminni agguaassisarnerat aqutsinermi malittarisassaavoq pingaarutilik. Soorlu qulaani taaneqartoq oqaluttuarisaanermi isigalugu uumasooqassuseq pillugu NAFO-p Ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiivinit (NAFO Scientific Council) siunnersuineq TAC-mullu tamakkiisumut, Naalakkersuisunit Canadallu naalakkersuisuinit aalajangersarneqartut naapertuuttarsimapput. Piffissap ingerlanerani uumasorsiuut siunnersuinerat allannguuteqartillugu tamakkua pisassat innersuussutit qaffannerinik tamatigut kinguneqartarpoq.

Tamanna tunngavigalugu aqutsinissamik pilersaarummi uani aalajangerneqarpoq, NAFO-p Ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiivinit (NAFO Scientific Council) uumasooqassutsimut innersuussutaat naapertorlugu Naalakkersuisunit TAC aalajangersarneqassasoq.

TAC-ip aalajangersarneqarnera imatut tulleriissaarneqartarpoq:

- TAC tamarmiusoq NAFO-p Ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiivinit (NAFO Scientific Council) siunnersuineq naapertorlugu pisarpoq tamatumalu kingorna pisassat Kalaallit Nunaannit Canadamiillu assigiimmik avinneqartarlutik. Siunnersuineq taanna aalisarnermik periusissiamit tunngaveqarpoq, NAFO Ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiivinit (NAFO Sc.C.) aalajangersarneqartoq nungusaataannigsumik killiusut iluanni aalisartoqassasoq siunertaqarluni.
- Ikersuaq Davisimut Avannaatalu Imaanut TAC ataatsimoortoq Canadalu assigiimmik (50/50 %) avinneqassaaq;
- Norgemik, Ruslandimik Savalimmiunillu kiisalu Joint Committee EU Kommissionimik ataatsimeeqateqarnerini illugiilluni isumaqatigiinniarnert Naalakkersuisut naammassissavaat. Ataatsimiinnerit taakkua inernerattut, Ikersuaq Davisimi qalerallit amerlassusii aalajangersimasut kalaallit angallatiginngissaannut tunniunneqarsinnaapput;
- Kalaallit TAC-utaata ilaa (TAC-ip tamarmiusup 50 %-ia), illugiilluni isumaqatigiinniareernerni sinneruttoq kalaallit umiarsuaateqarfiinut tunniunneqassaaq.

Agguaassineq naggataatigut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisunit aalajangiiffigineqassaaq. Tamanna pissaaq Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup inassuteqareerneratigut. Pisassiissutinik agguaassinermi piffissap ilaani ningittagarsorluni aalisarneq siuarsarniarlugu misilinneqassaaq, tamanna isigineqarmat pinngortitap ataqatigiinneranut qajassuussinerusumik aalisarnerusoq.

Pisassiissutinut ataatsimoortunut Naalakkersuisoqarfiup siunnersuumminik saqqummiussinnginnerani Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniaaffigineqarsimassaaq tusarniaanermullu Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiinnit akissuteqaat Naalakkersuisoqarfiup tunngaviusumik inassuteqaataanut ilaassaaq. Pisassiissutit agguaanneqarneranut inassuteqaat aamma aningaasaqarnermut tunngasunik eqqarsaatinik imaqqassaaq, taamaalilluni angallatit assersuunneqarsinnaasut pisassiissutit tamarmik eqqarsaatigineqarpata assigiikannersumik isertitaqarnissamut tunngaveqarniassammata. Tamatuma saniatigut aalisarnermut pineqartumut akuersissutinut qinnuteqaatit tamaasa aamma Naalakkersuisoqarfiup suliarisussaavai.

5.2 Umassusilerisut siunnersuinerat annertuumik allannguuteqartillugu aaqqiissuteqarnissamut aqutseriaatsit

Immikkoortumi uani aqutseriaatsit avataani qaleraleqassutsimut malunnartumik allannguuteqartoqarpat uumassusilerinermut siunnersuinermi TAC-ip aaqqiissuteqarfigineranut tunngatillugu atuutilersartut ataatsimut aaqqiissuuneri erseqqissaavigineqarput. Tassani isiginiarneqarpoq inuussutisarsiteqartut kissaataat tassalu patajaassuseqarnermut piumasarineqartumut uumassusilerisut innersuussinerannut naapertuuttumik sukkasuumik TAC-ip inisseqqinnissaa. Taamaalilluni qulaani taaneqartut tunngavigalugit aalajaneqarpoq, TAC ukiumut annerpaamik 15 %-timik allanngorassasoq. Aatsaat pisuni siunnersuinerup takutippagu immikkorluinnaq allanngooqqajaasoqartoq, qulaani aqutsinermut malittarisassaq uniorlugu iliortoqarsinnaavoq.

Pissutsit immikkut ittut uani pisuni paasineqassaaq, uumassusilerinermut siunnersuinerup paasinarsisippagu aalisagaqatigiit immikkut sakkortussusilimik qisuariassappata tassalu aalisagaqatigiit annertuumik amerleriassappata ikileriassappataluunniit ukiumut pisassiiffiujumaartumut TAC-imut siunnersuisarnermi sunniuteqartussanngorluni. Taamatut pisoqartillugu ingerlatseriaaseq imaattoq aallartineqassaaq TAC-ip aalajangersarnerani Naalakkersuisut siunnersorneqarnissaat siunertaralugu:

Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiit immikkut ittumik aggersarneqassapput. Siunnersuisoqatigiit ilisimasallit pisariaqartut ataatsimeeqataatissavaat ajornartorsiummut kiisalu ajornartorsiutinut pilerumaartutut naatsorsuutigineqartut aaqqiissutissanik nassaarnissaq siunertaralugu.

Pissutsit immikkut ittut Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiit immikkut ittumik ataatsimiigaaqqusariaqalerneranik kinguneqarsinnaasut tassaapput:

1: Uumassusilerisut siunnersuinerata innersuussutigippagu TAC-ip 15 %-imik annerusumik appartineqarnissaa.

2: Uumassusilerisut siunnersuinerata innersuussutigippagu TAC 20 %-imik annerusumilluunniit qaffanneqassasoq.

Tamatuma takutippaa, siunnersuinermi appaaneq qaffaanermit ilungersunarnerusutut isigineqartoq.

Matuma kingorna Aalisarneq Pillugu Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisoqarfimmit inassuteqaatsit malillugit aaqqiissutissatut periarfissaasinnaasunik Naalakkersuisut siunnersussavaat. Pissutsini taamaattuni immikkut pisuni TAC-imik aalajangersaanermut qulaani allaaserineqartup aqutsinermut malittarisassaq uniorlugu iliuuseqarnissaq Naalakkersuisut toqqarsinnaavaat. Aqutsinermut malittarisassat akuerisaasut taamatut uniorlugit iliuuseqarnerit tamatigut piviusorsioortumik tunngavilersorneqassapput utaqqisaannaagallartumillu pissuseqarlutik. Taamaattumik TAC-ip uumassusilerituut siunnersuinerinut naapertuuttunngorlugit sapinngisamik piaarnerpaamik suliarineqartarnissaat pingaartinneqartariaaqarpoq. Piffissaq akunnattoq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit uumasooqarnikkut qularnaatsumik kissaateqarneq inuussutissarsioortut pisassat aalaakkaanissaannik kissaateqarnerannit pingaarnerutillugu nalilerneqassaaq.

6.0 Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera

6.1 Atortut nigartallu annertussusaat

Ukiopassuarni kingullerni avataasiorluni qaleralinniarneq annermik qalorsuit atorlugit ingerlanneqarpoq. Siusinnerusukkat killilimmik annertussusilimmik ningittagarsorluni aalisartoqarpoq. 3 s̆milimik killeqarfiup avataani qassutit atornissaat Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 30. marts 2017-imeersoq naapertorlugu inerteqqutaavoq.

Kilisalluni qaleralinniarnermi Piujuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 30. marts 2017-imeersoq naapertorlugu qalorsuit taliisa ataatungai 100 mm-inik nigartaqqortussuseqarnissaat atuuppoq. Qalorsuit ilaani allani qassutini 140 mm-inik nigartaqqortussuseqassapput.

Ningittagarsorluni aalisarnermi oqummersap qanoq ittuuneranut angissusianullu killiliisoqanngilaq, taamaattorli qaleralinniarnermi uuttuut minnerpaaq 42 cm soorunami eqquutsinneqassaaq.

6.2 Minnerpaaffissat imartallu aalisarfigeqqusaanngitsut

Qaleralinniarnermi uuttuut minnerpaaq 42 cm atuuppoq.

Aammattaaq Kitaani sumiiffimmi 64°30'N-ip 68°N-illu akornani kilisalluni qaleralinniarneq inerteqqutaavoq. Tamanna pissuteqarpoq qaleralearpassuarnut (juvenile) sumiiffik alliartorfiummat.

6.3 Pisisuukkat

Kitaani kilisalluni qaleralinniarnermi saniatigut pisisuukkat amerlassusaat killeqarsimavoq. Piffissami ukiut sisamat ingerlanneranni aalisarnermi pisat tamakkerlutik 0,7 %-anik saniatigut pisisuukkat amerlassuseqartut KANUAANA-p naatsorsorsimavai. Aalisarnermi saniatigut pisisuukkanut aqutsinermi malittarisassanut atuuttunut ilaapput:

- Pisisuukkat uppersarneqartarnerat nalunaarutigineqartarnerallu (tassunga ilanngullugit qalerallit minnerpaaffissaq ataallugu angissusillit).
- Sumiiffiit piffissallu ilaani matoqqatitsineq.
- Atortunut malittarisassaliorneq, nigartaqqortussutsit immikkoortiterissullu.

Kitaani qaleralinniarnermi saniatigut pisisuukkat "Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-imeersoq" kiisalu "Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersoq" naapertorlugit aqunneqassapput nalunaarsorneqarlutillu.

Aalisakkat pissuseqatigiit saniatigut pisisuukkat qaleralittulli nungusaataanngitsup killigisa iluini atorneqassapput. Taamaattumik saniatigut pisisuukkat nalunaarutit qulaani taaneqartut naapertorlugit uppersarneqassapput. Paasinarsissappat aalisagaqatigiit taakkua nungusaataanngitsunut killiliussat sipporlugu akileraaruserneqartut, taava iliuuseqartoqassaaq, Naalakkersuisut saniatigut pisisuukkanut malittarisassat allannortissavaat, taamaalilluni saniatigut pisisuukkat pineqartut aalisagaqassutsinut akileraarusiinikkut nungusaataanngitsumut sooranarunnaarsillugu. Tamatuma saniatigut pijuartitsineq siunertaralugu aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnerata allannortinneqarsinnaanera eqqarsaatigineqarsinnaavoq, soorlu makkununga tunngatillugu:

- Nigartaqqortussutsit allannorsimatillugit
- Immikkoortiterissutinik atuineq
- Imartat matoqqasut (nunap ilaani sumiiffinni aamma/imaluunniit piffissamat tunngatillugu)

Allanngueratarsinnaanerit qulakkiissavaat, aalisagaqatigiit saniatigut pisisuukkat nungusagaannginnissaat pillugu akileraarusiinikkut qaleralinniarnep sooranarsisissanngikkaa.

7.0 Nalunaaruteqartarneq nakkutilliinerlu

Aalisarnerup nakkutigineqarnera umiarsuup allattaaveqartussaataitaneratigut siullerpaamik pissaaq. Tamatuma saniatigut angallatit tamarmik VMS-imik (Vessel Monitoring System – tassalu angallatinut ataqatigiissumik aaqqissuussamik nakkutiginninneq) taaneqartartumik ataqatigiissumik aaqqissuussamik elektroniskiusumit nakkutigineqarput.

Umiarsuup allattaavii elektroniskiusut 1. januaari 2018-imi atuutilersinnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

7.1 Nakkutilliineq uppersaasarnertu

Malittarisassat aalisarnissamut aalajangersakkat eqquutitineqarnissaat Kalaallit Nunaanni Aalisarnermik Nakkutilliisoqarfimmit (KANUAANA) nakkutigineqarpoq.

KANUAANA arlalinnik nakkutilliisutut atorfeqartitaqarpoq kalaallit nunat allamiullu aalisariutaani Kalaallit Nunaata imartaani aalisarsinnaanissamut akuersissummik peqartuni imaluunniit (kalaallit aalisariutaanut tunngatillugu) nunat tamalaat imartaanni aalisartunik nakkutilliisartunik. Tamatuma saniatigut KANUAANA-p ”umiarsualivinni naalagaaffiup nakkutilliinera”-nik (”port state control”) taaneqartartoq, qaammataasakkut angallatinik nakkutiginninneq (VMS) aamma aalisarnermi piniarnermilu paasissutissanik Pinngortitaleriffimmut tunniussisarneq isumagisarai. Kiisalu KANUAANA danskit sakkutuunik imarsiortunik (Issittumi Sakkutooqarfik (Arktisk Kommando) annertuumik suleqateqarpoq nunallu immikkoortuini aalisarnermik aqutsinermut suliffeqarfinnut (NAFO aamma NEAFC) suliniarluartutut inissisimalluni.

KANUAANA aalisarneq nakkutigisaraa paasissutissallu nakkutiginnittussaataitaneq pissutigalugu KANUAANA-mut tunniunneqartut tamatumuuna uppersaasarlugit, matumani umiarsuarmi allattaaveqaaqusaaneq angallatinillu nakkutiginninneq ilanngullugit.

KANUAANA-p aalisarnermik nakkutilliinini makkuninnga suliaqarnertigut ingerlattarpaa:

- Aalisarnermit tulaassisarnermik tamanik tulaassinernik nakkutiginninneq. Misilittakkat malillugit tulaassisarnerit 10 %-iisa missaat nakkutigineqartarput.
- Avataasiorluni angallatit qaleralinniartut aalisartut (kalaallit nunat allamiullu) 20 % missaat isumagisarpaat. Nakkutilliisut taakkua aalisarnermut, nioqutissiornermut poortuinnermilu atortorissartinut umiarsuarmi akornuserneqaratik isersinnaapput. Misilittakkat takutippaat aalisarnerit 50 %-ii umiarsuarmi nakkutilliisut ikiortigalugit sammeneqartarput.
- Danskit sakkutuui imarsiortut aalisarnermik nakkutilliisut ikisinnaatitaapput, misissuisinnaatitaapput avataanilu qaleralinniarnermi (kalaallit nunallu allamiut) angallataannik tamanik tigusarinnissinnaallutik. Sakkutuut imarsiortut nakkutilliisui immikkut ilinniarsimasunik sakkutuunut naalagaqarput, aalisarnermi atortut ilusaat nigartaqortussutisillu misissortarpaat, taamatullu umiarsuup usisarfianiittut umiarsuup allattaaviini allatorneqartut naapertuunnersut misissortarlugit. Sakkutuut imarsiortut piviusumik politiitut oqartussaasuupput, Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik suleqatigalugu suliarineqartarpoq.

7.2 Nalunaarutiginnittarnerit

Naggataani kingullertut aalajangiisussatut KANUAANA-p aalisarnermi malittarisassanik unioqutitsineq politiinut nalunaarutiginiarlugu toqqarsinnaavaa.